

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 23 april 2024
Voorstel: 2024-052

Zaaknummer: 1894/2022/2676953
Documentnummer: 1894/2024/2898949
Datum collegebesluit: 11 maart 2024

Onderwerp

Wijzigen van het Treasurystatuut Peel en Maas 2018 voor uitbreiding saneringskrediet voor inwoners met problematische schulden

Openbaarheid

Alle stukken zijn openbaar.

Voorstel

- 1 In te stemmen met de uitbreiding van het saneringskrediet en daartoe het Treasurystatuut Peel en Maas 2018 te wijzigen.

Inleiding

Lange tijd werden schuldbemiddelingen standaard ingezet vanuit het beeld dat een schuldbemiddeling meer oplevert voor de schuldeiser. De laatste jaren verschuift dit beeld en wordt het saneringskrediet gezien als de vorm van schuldregeling die de voorkeur heeft boven schuldbemiddeling.

Met saneringskredieten worden alle schuldeisers in één keer aan de voorkant afgelost. Het incassotraject valt definitief stil. De schuldeisers krijgen allemaal binnen korte tijd een deel van hun vordering uitgekeerd en hoeven daarna geen contact meer te onderhouden over de schuld. Om dit te betalen sluit de inwoner een krediet af, het zogenaamde saneringskrediet.

In de huidige situatie wordt het saneringskrediet verstrekt via de bijzondere bijstand (artikel 35 Participatiewet). Dit betekent dat de doelgroep beperkt is tot inwoners met een inkomen tot 120% van de voor hen geldende bijstandsnorm.

Inwoners met een hoger inkomen, meer dan 120% van genoemde norm, komen niet in aanmerking voor het saneringskrediet. Het maakt hierbij niet uit hoeveel inkomen er voor hen overblijft na aflossing van schulden. Dit netto besteedbaar inkomen is meestal lager dan genoemde bijstandsnorm, maar op grond van de Participatiewet mag hiermee geen rekening worden gehouden. Voor deze groep kan dan alleen nog een verzoek ingediend worden bij de rechtbank om toegelaten te worden tot de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP).

Om álle inwoners met problematische schulden, ongeacht het inkomen, beter te helpen stellen we voor om het saneringskrediet uit te breiden. Om dit mogelijk te maken moet het Treasurystatuut Peel en Maas 2018 gewijzigd worden. Dit is een bevoegdheid van de Raad.

Beoogd effect

Met de uitbreiding van het saneringskrediet verwachten we alle inwoners met problematische schulden te kunnen helpen.

Hiermee sluiten we aan bij de kaderstelling Sociaal domein programma 2.1: "Er is bestaanszekerheid voor iedereen".

Argumenten

- 1.1 *Uitbreiding van de doelgroep en hoogte van het huidige saneringskrediet is een behoefte vanuit de uitvoering*
De uitvoering heeft aangegeven ertegen aan te lopen, dat het huidige saneringskrediet slechts voor een zeer beperkte groep beschikbaar is (minima tot 120% van de bijstandsnorm). Niet iedereen met problematische schulden kan hierdoor op de meest efficiënte manier geholpen worden.
- 1.2 *Het brengt rust voor schuldenaar en daarmee ruimte voor andere zaken*
Inwoners met slechts 1 schuldeiser ervaren sneller schuldenrust en dus minder stress. De problematische schulden worden aan de voorkant opgelost en er blijft slechts één schuld over, namelijk de afbetaling van het saneringskrediet.
- 1.3 *Het zorgt voor administratieve lastenverlichting bij schuldeisers en (schuld)hulpverleners*
Schuldeisers en (schuld)hulpverleners hebben minder administratieve lasten en kunnen een dossier eerder sluiten. Bij een lage afloscapaciteit zijn de kosten voor administratie zelfs hoger dan de uitdeling bij schuldbemiddeling. En voor veel schuldeisers heeft een eenmalige betaling en duidelijkheid de voorkeur boven 1,5 jaar wachten op een mogelijk iets hogere aflossing (vooruitlopend op nog vast te stellen wetgeving).
- 1.4 *Het saneringskrediet combineren we met begeleiding en daarmee is de kans kleiner dat een inwoner opnieuw in een problematische schuldsituatie terecht komt*
Het is een duurzame oplossing. Mede hierom hechten ook schuldeisers veel waarde aan de inzet van begeleiding.
- 1.5 *Het percentage van volledige afbetaling van het saneringskrediet is hoger dan bij schuldbemiddeling*
De saneringskredieten worden in ruim 97% van de gevallen volledig afbetaald (bron NVVK). Dit percentage wordt bij schuldbemiddelingen niet gerealiseerd. Een schuldbemiddeling mislukt vaker, omdat niet alle benodigde gegevens bij de jaarlijkse hercontrole worden aangeleverd of omdat inwoners gedurende het traject afhaken.
- 1.6 *Door uitbreiding en loskoppeling van de bijzondere bijstand bereiken we een veel grotere doelgroep*
Zoals de werkende armen die geen aanspraak kunnen maken op andere regelingen (huurtoeslag, zorgtoeslag, kwijtschelding belastingen enz.).
- 1.7 *De lijnen tussen schuldhulpverleners en debiteurenadministratie zijn zo kort als mogelijk*
Hierdoor kan bij een eventuele achterstand in aflossing van het saneringskrediet meteen de schuldhulpverlener ingeschakeld worden.
- 2.1 *Het Treasurystatuut voorziet niet standaard in de mogelijkheid om leningen te verstrekken*
In het Treasurystatuut is opgenomen dat de gemeente Peel en Maas in principe geen leningen verstrekt aan derden. Om het verstrekken van saneringskredieten mogelijk te maken is een wijziging van het Treasurystatuut nodig.

Kanttekeningen

- 1.1 *Er bestaat een risico dat de inwoner het krediet niet terugbetaald*
Gemeenten zijn soms huiverig om borg te staan voor het verstrekken van krediet. In werkelijkheid is het risico verwaarloosbaar, aangezien uit het verleden is gebleken dat nagenoeg iedereen het saneringskrediet aflost. Zoals in argument 1.5 aangegeven is dit risico beperkt, omdat in ruim 97% van de gevallen de saneringskredieten worden terugbetaald. Dit terugbetaalrisico kunnen we verder beperken door een maximumkrediet in te stellen van bijvoorbeeld € 10.000,-.

- 1.2 *De rechtbank kan voorkeur geven aan een schuldbemiddeling*
Zodra bij de rechtbank via een dwangakkoord medewerking van een schuldeiser wordt gevraagd, zal de rechter het voorstel beoordelen. De rechter toetst hierbij nadrukkelijk op de inspanningsverplichting waarbij de inwoner zich gedurende een periode van 1,5 jaar maximaal inspent om een zo groot mogelijk deel van zijn schuldenlast af te lossen (vooruitlopend op de nog vast te stellen wetgeving).

Alternatieven

Er zijn geen alternatieven, want deze beperken de doelgroep voor deze regeling. De bestaande saneringskredieten zijn alleen in te zetten voor minima met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm en niet voor alle inwoners met problematische schulden.

Financiën

Voor het verstrekken van de kredieten is op zichzelf geen aparte dekking noodzakelijk, aangezien het uitgangspunt is dat de leningen volledig worden afgelost. Alleen in de situaties waarin een lening niet (volledig) wordt terugbetaald ontstaat een financieel nadeel. Dat risico dekken we af door inzet van (een deel) van het restant van het steunfonds inwoners 2023. Daartoe zal bij de resultaatbestemming van de jaarrekening 2023 een voorstel worden gedaan.

Juridische afwegingen

Om uitvoering te kunnen geven aan deze regeling, moeten de beleidsregels bijzondere bijstand en integrale schuldhulpverlening worden aangepast. Dit is een bevoegdheid van het college. Dit is pas mogelijk nádat de raad toestemming heeft gegeven hiervoor een uitzondering te maken op het Treasurystatuut. Het Treasurystatuut moet dus worden aangepast om hiervoor ruimte te geven.

Communicatie

De communicatie hierover wordt gestart na het vaststellen van de bovenstaande beleidsregels. Het gewijzigde Treasurystatuut wordt opnieuw bekend gemaakt op overheid.nl. Daarna worden de beleidsregels aangepast en op de juiste wijze bekend gemaakt en gecommuniceerd.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Peel en Maas,

de gemeentesecretaris/directeur,
K.H. Werps-Aerts

de burgemeester
W.J.G. Delissen-van Tongerlo

Behandelend portefeuillehouder: Tijs van Lierop

Bijlage: Raadsbesluit tot het wijzigingen van het Treasurystatuut Peel en Maas 2018